

POMORSKO PRAVO

Dragan Bolanča; Petra Amižić Jelovčić

Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, travanj 2023., XVI + 645 str.

Knjiga pod naslovom Pomorsko pravo, autora prof. dr. sc. Dragana Bolanče i prof. dr. sc. Petre Amižić Jelovčić, objavljena je u travnju 2023. godine u izdanju Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Autori su svoje znanje i iskustvo, stečeno višedesetljetnim znanstvenim i nastavnim radom na Katedri za pomorsko i općeprometno pravo Pravnog fakulteta u Splitu, pretočili u ovo najnovije djelo koje je odlukom Senata Sveučilišta u Splitu prihvaćeno kao sveučilišni udžbenik pomorskog prava.

Knjiga je podijeljena u deset poglavlja.

U prvom poglavlju (Pojam, značajke i podjela pomorskog prava) autori definiraju pomorsko pravo u njegovom dvojakom značenju. Prvo se značenje odnosi na pomorsko pravo kao sustav normi kojima su uređeni pravni odnosi u vezi s pomorskom plovidbom, pomorskim djelatnostima i drugim djelatnostima povezanim s morem. Drugo se značenje odnosi na pomorsko pravo kao znanost koja razmatra i tumači spomenute pravne norme. Autori elaboriraju cjeline na koje je pomorsko pravo podijeljeno te razmatraju odnos pomorskog prava prema prometnom, prijevoznom i plovidbenom pravu.

Drugo poglavlje (Povijesni razvoj pomorskog prava) sadržava vrlo pregledan prikaz povijesnog razvoja pomorskog prava u svijetu i kod nas, s posebnim naglaskom na metode ujednačavanja te grane prava na svjetskoj razini, kao i na razini EU-a.

Potom slijede poglavlja u kojima autori analiziraju norme pojedinih cjelina pomorskog prava.

U trećem najopsežnijem poglavlju (Pomorsko upravno pravo) autori, među ostalim, obrađuju sva relevantna pitanja vezana uz sigurnost plovidbe, obalnu stražu, definicije i karakteristike različitih pomorskih objekata s detaljnim osvrtom na upisnik brodova. Analiziraju se i upravni aspekti zaštite morskog okoliša i materija inspekcijskog nadzora.

Četvrto poglavlje (Pomorsko imovinsko pravo) započinje analizom imovinskopравnih obilježja broda (stvarna prava na brodu). Nakon toga, definira se pojam brodarar i objašnjava njegov pravni položaj s posebnim naglaskom na opće (globalno) ograničenje brodarove odgovornosti. Potom se proučava ugovor o

gradnji, preinaci ili popravku broda. Slijedi detaljan prikaz svih ugovora o iskorištavanju brodova. Analiza pomorskog ugovornog prava završava prikazom osnovnih obilježja ugovora o najmu jahte i brodice, ugovora o nautičkom vezu i ugovora o pomorskoj agenciji. Potom autori prikazuju pravno uređenje sudara brodova, spašavanje na moru i zajedničke havarije. Poglavlje završava analizom uređenja slučajeva izvanugovorne odgovornosti vlasnika broda i broдача.

Peto poglavlje (Pomorsko radno pravo) iscrpno prikazuje radnopravni status zapovjednika i članova posade broda i drugih pomorskih objekata. Detaljno se opisuju sva njihova prava i obveze (odgovornosti).

Šesto poglavlje (Pomorsko pravo osiguranja) započinje prikazom osnovnih obilježja ugovora o pomorskom osiguranju, a potom se zasebno analiziraju podvrste pomorskog osiguranja – osiguranje broda, robe, vozarine i odgovornosti.

U sedmom se poglavlju (Pomorsko međunarodno javno pravo (međunarodno pravo mora)) najprije iznosi povijesni, a potom i pozitivno-pravni prikaz pravnog uređenja morskih i podmorskih prostora Republike Hrvatske (unutarnje morske vode, teritorijalno more, gospodarski pojas i epikontinentalni pojas).

Poglavlja osam, devet i deset (Literatura, Korišteni propisi, Kazalo pojmova) mogli bi se naizgled pogrešno smatrati »pomoćnim« dijelovima ovog udžbenika. Zapravo, njihova je ogromna važnost u kontekstu lakšeg snalaženja u knjizi i upućivanja na druga znanstvena i stručna djela u kojima su neka specifična pitanja pomorskog prava dublje elaborirana, nego što je to bilo moguće učiniti u ovom udžbeniku. Fascinira činjenica da bibliografski popis sadržava tisuću sto četrdeset djela inozemne i domaće pomorskopravne literature. Od velike je pomoći iscrpan popis relevantnih hrvatskih i međunarodnih citiranih propisa. O opsežnosti i preciznosti kazala pojmova dovoljno govori činjenica da se proteže na čak sedamnaest stranica.

Autori su uspješno ostvarili cilj koji su sami sebi postavili. Vrlo opsežnu i složenu materiju pomorskog prava sustavno su prikazali u vrlo zahtjevnoj formi udžbenika. U predgovoru, autori ističu da je ova knjiga prvenstveno namijenjena studentima pravnih i pomorskih fakulteta, ali da može biti korisno štivo u rukama svih osoba koje se žele upoznati sa zanimljivim svijetom pomorskog prava. S tom se tvrdnjom svakako možemo složiti. Ovo djelo, u vrlo značajnoj mjeri, može pomoći sveučilišnim nastavnicima pri izvođenju različitih oblika nastave iz pomorskopravnih kolegija na svim vrstama i razinama studija. Autorima i nakladniku odajemo priznanje i čestitamo na objavljivanju ovako važnog i u našoj pomorskopravnoj literaturi jedinstvenog djela. Istodobno, unaprijed se radujemo i s nestrpljenjem iščekujemo drugo izdanje ovog udžbenika, kako je već

najavljeno u predgovoru, u kojem autori planiraju obraditi i one teme koje nisu mogle biti obuhvaćene u ovom izdanju (pomorsko kazneno pravo, pomorsko prekršajno pravo, pomorsko procesno pravo i pomorsko međunarodno privatno pravo), imajući u vidu njegov unaprijed zadani opseg.

Prof. dr. sc. Jasenko Marin, redoviti profesor u trajnom zvanju
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Katedra za pomorsko i općeprometno pravo

Summary:

MARITIME LAW

Dragan Bolanča; Petra Amižić Jelovčić
University of Split, Faculty of Law, Split, April 2023, XVI + 645 pages

In April 2023, the University of Split, Faculty of Law, published a book entitled Maritime Law, written by Professors Dragan Bolanča and Petra Amižić Jelovčić. The authors have transferred their knowledge and experience, gained through decades of scientific and teaching work at the Department of Maritime and General Transport Law of the Faculty of Law in Split, into this comprehensive work. The Senate of the University of Split has accepted this book as a university textbook on maritime law.

The book is divided into ten chapters.

In the first chapter (Notion, Features and Division of Maritime Law), the authors define maritime law in its dual meaning. The first meaning refers to maritime law as a system of norms regulating legal relations in connection with marine navigation, marine activities, and other sea-related activities. The second meaning refers to maritime law as a science that considers and interprets the aforementioned legal norms. The authors elaborate the specific areas into which maritime law is divided and consider the relationship of maritime law to traffic, transport, and navigation law.

The second chapter (Historical Development of Maritime Law) contains a comprehensive overview of the historical development of maritime law in the world as well as in Croatia, with special emphasis on the methods of harmonising this branch of law at the world and EU level.

In the third, most comprehensive chapter (Maritime Administrative Law), the authors, among other topics, deal with all relevant issues related to the safety of navigation, the coast guard, the definitions and characteristics of various marine objects, with a detailed review of the ship registry regulation. The administrative aspect of the protection of the marine environment and the matter of inspection supervision are also analysed.

The fourth chapter (Maritime Property Law) begins with an analysis of the property rights over the ship (ownership, mortgage, maritime liens). Then, the importance of the ship operator is described, as well as his legal position, with special emphasis on the global limitation of the ship operator's liability. The chapter continues with an elaboration of shipbuilding contracts. Further, the authors elaborate on all contracts for the employment of ships. The analysis of maritime contract law ends with a presentation of the basic features of yacht and boat rental contracts, nautical berth contracts, and marine agency contracts. Subsequently, the authors present an analytic overview of the legal regulation of ship collisions, marine salvage, and general average. The chapter ends with an analysis

of the extra-contractual liability of ship owners and ship operators.

The fifth chapter (Maritime Labour Law) provides a comprehensive overview of the status of the ship master and crew members. All their rights and obligations (responsibilities) are described in detail.

The sixth chapter (Maritime Insurance Law) begins with a description of the basic features of the marine insurance contract, and then the subtypes of marine insurance are analysed separately: hull insurance, cargo insurance, freight insurance, and liability insurance.

In the seventh chapter (Public Maritime Law (International Law of the Sea)), the authors elaborate on the regulation of specific sea areas of the Republic of Croatia (internal waters, territorial sea, the economic zone, the continental shelf).

The eighth, ninth and tenth chapters contain the Literature, Cited Regulations and the Index.

This textbook is a very useful tool to help university professors and students in the process of teaching and learning maritime law. It could also be very useful for those engaged in a practical way with maritime law.

We acknowledge and congratulate the authors on the publication of such an important and unique work in Croatian maritime law literature.